

E · R · S · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

HOOAJA
SÜURSPONSOR

NORDIC
CATERING

RADISSON COLLECTION
TALLINN

LIVIKO
— since 1898 —

PAKEND & PRINT
EESTI FILHARMONIA

BioBlock®

Postimees
MEDIAPARTNER

Hingedepäeva kontsert

MacMillan ja Pärt

SOPRAN
**ANDREA LAUREN
BROWN**

ALT
KIM PORTER

TENOR
DANILA FRANTOU

BASS
ALVAR TIISLER

EESTI
FILHARMOONIA
KAMMERKOOR

ERSO
VOX CLAMANTIS

DIRIGENT
**JAMES
MACMILLAN**

3

NOVEMBER
ESTONIA KONTSERDISAAL
2023

PÄRT
BRITTEN
MACMILLAN

iute

ERSO PEASPONSOR

ELAV INSPIREERIV RIKASTAV

Eesti muusikat viivad üheskoos maailma ERSO ja fintech lute

ERSOga on võimalik koos kasvada.
Meid seob otsing ja inspiratsioon.
Nii ERSO kui ka lute püüdlevad alati
tiptaseme poole.

- TARMO SILD
lute juht ja kaasasutaja

E · R · · O

MACMILLAN JA PÄRT.
Hingedepäeva kontsert

ANDREA LAUREN BROWN sopran
KIM PORTER alt
DANILA FRANTOU tenor
ALVAR TIISLER bass
Eesti Filharmoonia Kammerkoor
Koormeister Mai Simson
Vox Clamantis
Koormeister Jaan-Eik Tulve
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Orkestri kontsertmeister Triin Ruubel
Dirigent JAMES MACMILLAN

kell 18 — eelkontsert

James MacMillan (1959). Kaks motetti kogumikust „Strathclyde Motets“

O Radiant Dawn

Factus Est Repente

Eesti Filharmoonia Kammerkoor, dirigent James MacMillan

James MacMillaniga vestleb Märt–Matis Lill

kell 19 — sümfooniakontsert

ANDREA LAUREN BROWN sopran

KIM PORTER alt

DANILA FRANTOU tenor

ALVAR TIISLER bass

Eesti Filharmoonia Kammerkoor

Koormeister Mai Simson

Vox Clamantis

Koormeister Jaan–Eik Tulve

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Orkestri kontsertmeister Triin Ruubel

Dirigent JAMES MACMILLAN

I

Arvo Pärt (1935)

„La Sindone“ (2005/2022) ~9'

Benjamin Britten (1913–1976)

„Sinfonia da Requiem“, op. 20 (1940) ~20'

Lacrymosa

Dies Irae

Requiem aeternam

II

Sir James MacMillan (1959)

Sümfoonia nr 5 „Le grand Inconnu“ (2018) ~50'

Ruah

Zao

Igne vel Igne

Kontserdist teevad otseülekande Klassikaraadio, ERSO TV (erso.tv) ja EPCC.TV (epcc.tv), salvestised on ka järelkuulatavad ja –vaadatavad.

Arvo Pärt. © Kaupo Kikkas.

Arvo Pärt (1935)
„La Sindone“ (2005/2022)

Arvo Pärt on üks tuntumaid kaasaegseid heliloojaid maailmas. Aastal 1976 jõudis ta oma originaalse muusikalise keeleni, millele andis nimeks *tintinnabuli* (ladina keeles „kellukesed“) ja milles ta komponeerib tänaseni. Selle muusikalise keelega on ta jõudnud väga laia ja eriilmelise kuulajaskonnani, mis on viinud ta fenomenaaalse saavutuseni: ta on olnud Bachtracki andmetel korduvalt enim esitatud elav helilooja maailmas.

„La Sindone“ on tellitud Torino 2006. aasta taliolümpiamängude kultuuriprogrammi jaoks. Seda, et eesti helilooja teos nii esinduslikul üritusel tellimustööna esiettekandele jõudis ja et selle esmaesitajaks oli ERSO (dirigent Olari Elts), peeti tollal sama suureks saavutuseks kui murdmaasuusatajate kolme kulda samalt olümpialt. Kui Arvo Pärt sai teada, et loodava teose esiettekanne saab toimuma Torino katedraalis, kus hoitakse väidetavat Kristuse surilina, sai teos pealkirjaks „La Sindone“ („Surilina“). Pärt pühendas teose festivali kunstilisele juhile, Itaalia muusikateadlasele Enzo Restagnole, kes on ühtlasi raamatu „Arvo Pärt peeglis“ koostaja.

Teosele nime andnud väidetav Kristuse surilina, mis on tulekahjudes korduvalt kannatada saanud, on ristiusu üks olulisemaid, aga ka müstilisemaid reliikviaid. Mõni üksik kord sajandi jooksul (viimati aastal 2015, enne seda

aastal 2000) pannakse see paavsti otsusel rahvale vaatamiseks välja. Surilina autentsuse üle vaieldakse tänase päevani. 1988. aastal jõuti järeldusele, et surilina materjaliproovid pärinevad aastatest 1260 kuni 1390, kuid oponendid väidavad, et proovid võeti keskajal tehtud parandustest, millega püüti varjata tulekahju jälgi. Samas dateeris linakiudude keemilise koostise muutumist vaadelnud uuring surilina 1300 kuni 3000 aasta vanuseks. Samuti on surilina palistused sarnased 2000 aasta vanuste kangatükkide palistustega. Oluline on ka see, et surilinalt on leitud ogaputke õietolmu jälgi, aga ogaputk kasvab vaid Lähis-Idas. Uusi materjaliproove pole vaatamata avalikule survele tehtud.

Arvo Pärdi teos on üheosaline ja seda on peetud muusikaliseks mõtiskluseks ja rännakuks selle religioosse müsteeriumi jälgedes. Teose kolme lõiku on seostatud Kristuse surmaga: ristilöömise, haudapaneku ja ülestõusmisega. Neist esimesele, „ristilöömise“ lõigule on iseloomulikud dramaatilised, kriipivad ja ängistavad *fortissimo*-akordid. Keskmise, „haudapaneku“ lõik on nukra alatooniga ja pidevalt korduvate motiividega, millele lisavad iseloomu esitusjuhised — *fragile* ja *dolce* („hapralt“ ja „õrnalt“). Viimasesse, „ülestõusmise“ lõiku jõuab muusika tänu käigule, mis algab vaikusest, kuid liigub siis energiliselt madalatest keelpillidest kõrgematesse. Sellele järgnevad jõulised ja massiivsed akordid, mis pidevalt kõrgematesse registritesse tõustes sobivad hästi „Kristuse ülestõusmise“ paralleeliga.

Pea kümme aastat pärast esialgse versiooni valmimist kirjutas Pärt ka samanimelise uusversiooni. Selles on helilooja muutnud peamiselt keskmise lõigu muusikat. See tuli esiettekandele 2015. aasta juulis Pärnu muusikafestivalil Eesti Festivaliorkestri esituses. Aastal 2019 valmis teosest aga veel üks versioon — mõeldes Vadim Repini mängule, kirjutas Pärt algse teose põhjal versiooni, kuhu on lisatud sooloviili partii. See teos on pühendatud Andres Mustonenile ja Vadim Repinile.

Lisaks esiettekandele 2006. aastal (dirigent Olari Elts) on „La Sindone“ erinevad versioonid ERSO esituses kõlanud aastatel 2007 (dirigent Tõnu Kaljuste), 2008 (dirigent Tõnu Kaljuste), 2015 (dirigendid Tõnu Kaljuste ja Kristjan Järvi) ning 2020 (dirigent Andres Mustonen).

Benjamin Britten (1913—1976) „Sinfonia da Requiem“ (1940)

Helilooja, dirigent ja pianist Benjamin Britten oli 20. sajandi inglise muusika keskne tegelane. Ta on jätnud muusikaajalukku olulise jälje nii oma ooperitega (sh rahvusvahelise tuntuse toonud „Peter Grimes“), vokaal- (sh „Sõjareekviem“ uue Coventry katedraali avamiseks, mis asendab sõjas purustatud vana) kui ka orkestrimuusikaga (sh hariduslik „Noorte teejuht orkestri juurde“ lastele orkestripillide tundmaõppimiseks). Britteni muusikat on mõjutanud paljud suured meistrid. Ta on meenutanud, et vanuses 13—16

Benjamin Britten.

tundis ta iga nooti, mille Beethoven ja Brahms on kirja pannud, kuid tunnistas hiljem, et just nemad kaks viisid ta eksiteele oma helikeele ja mõtlemise väljakujunemises. Hiljem hindas ta eriti kõrgelt Alban Bergi ja Igor Stravinskit, kuid näiteks Raveli ja Debussy kohta on öeldud, et just nemad olid Brittenile eeskujuks orkestri kõla osas.

„Sinfonia da Requiem“ („Reekviem–sümfoonia“) on teos, mille Benjamin Britten kirjutas 26-aastaselt. 1940. aastal, kui Jaapan oli juba sõjas Hiinaga, aga mitte veel USA-ga, tähistati 2600 aasta möödumist Jaapani esimese keisri ja impeeriumi looja Jimmu sünnist. Selleks puhuks tellis Jaapani valitsus mitmelt heliloojalt teose, lisaks Brittenile veel Richard Straussilt ja Jacques Ibert'ilt ning mitmelt jaapani heliloojalt. Tellimus tuli Brittenile Briti Nõukogu kaudu, kuid heliloojale öeldi edasi vaid, et teost on vaja ühe suurriigi eriliseks pidupäevaks. Britten põhimõtteliselt nõustus, kuid tingimusel, et ta ei pea kirjutama äärmuslikult rahvuslikku teost. See, et suurriigiks on Jaapan ning mis pidupäevaga on tegu, selgus alles hiljem. Britten ootas kuus kuud, et saada töö tellimuse leping. Kui see saabus, oli tal teose kirjutamiseks vaid kuus nädalat. Ilmselt oli ta selleks hetkeks juba alustanud „Sinfonia da Requiem“ kirjutamist, aga seda hoopis isiklikul põhjusel, et mälestada oma

mõned aastad varem lahkunud vanemaid. Nüüd, tähtaega vaadates leidis ta, et ainus võimalus on see teos lõpuni kirjutada ja esitada see jaapanlastele. Jaapani konsul oli ideega nõus ning ka honorar maksti ära, kuid siis lükati teos tagasi, sest jaapanlastele ei sobinud teose üldine süнге iseloom ega ka asjaolu, et Britten kasutas teoses katoliikliku reekviemi osade pealkirju. Britten kutsuti Jaapani konsulaati ning talle loeti ette festivali korraldaja kiri, kus süüdistati teda sõbraliku võimu solvamises ja kristliku sisu pakkumises sinna, kuhu kristlus ei sobi ning tõdeti, et Britten oli saanud lähteülesandest täiesti valesti aru.

Nii jõudis teos (edukale) esiettekandele hoopis 29. märtsil 1941 New Yorgis. Sellele järgnenud kontsert Bostonis tagas Brittenile ka ooperi „Peter Grimes“ tellimuse Koussevitzky fondilt.

Esiettekande kavalehel kirjutas Britten, et teose esimene osa (*Lacrymosa*) on „aeglaselt marssiv nutulaul“, kus on kolm põhimotiivi. Esimene neist kõlab kohe teose alguses tšellode ja seejärel vastusena fagoti esituses. Teine põhimotiiv baseerub suure septimi intervallil ning kolmas akordidel, mis kõlavad vaheldumisi tromboonide ja flöötide esituses. Teine osa (*Dies irae*) on Britteni sõnul keskajal levinud „Surmatantsu“ temaatika kujutus muusikas. Osale annavad iseloomu rohked *tremolo*’d. Kolmas osa (*Requiem aeternam*) on eelmistega võrreldes kontrastselt kaunis, eriti tänu oma peateemale, mida mängib flööt. Efektne on nii kulminatsioon kui ka kaks klarinetit, kelle mängitav intervall kõlab lõpus pikalt, enne kui hääbub sujuvalt täielikku vaikusesse.

ERSO on Britteni „Reekviem–sümfooniast“ esitanud kolmel korral: aastatel 2002 (dirigent Arvo Volmer), 2008 (dirigent Paavo Järvi) ja 2021 (dirigent Jonathan Bloxham).

Sir James MacMillan (1959)
Sümfoonia nr 5 „Le grand
Inconnu“ (2018)

Aastal 2022, mil Arvo Pärt oli taas enim esitatud elav helilooja maailmas, oli šoti helilooja ja dirigent Sir James MacMillan samas edetabelis 10. kohal. Tema muusikalist keelt on tugevalt kujundanud šoti päritolu, katoliku usk ning keldi rahvamuusika, kuid tema muusikas on mõjutusi ka Kaug-Ida, Skandinaavia ja Ida-Euroopa muusikast. MacMillani loomingust leiab palju klassikalisi vorme — sonaate, missasid, oopereid, passioone, mitmeid instrumentaalkontserte (nt Rostropovitši tellitud tšellokontsert ning MacMillani enim esitatud teos, Evelyn Glennie tellitud löökpillikontsert) ning ka viis sümfooniat. Gustav Mahleri tuntud väide on, et sümfoonia peab olema nagu maailm, mis hõlmab kõike. Samast tsitaadist lähtuvalt on aga öeldud, et MacMillanil on veel rohkem asju, mida sümfooniasse kirjutada, sest tema vaatab maailmast kaugemale. Kolmandas sümfoonias katsus ta näiteks hägusaid piire vaikuse ja kõla vahel. Neljandas sümfoonias kujundas ta aega, vastandades liikumist seisakule. Nende kõrval on täna kõlavat viiendat sümfooniat peetud veel ambitsioonikamaks, sest see „ühendab suured koori- ja orkestrijõud, et uurida „Suurt tundmatut“ — Püha Vaimu. „Suur tundmatu“ on tõlkes ka selle sümfoonia pealkiri. Nii öeldakse prantsuse keeleruumis Püha Vaimu kohta üsna sageli. Inglise keeles sarnane sünonüüm puudub, nii laenaski MacMillan teose pealkirja prantslastelt.

Viienda sümfoonia tellis MacMillanilt heategevusorganisatsioon Genesis Foundation, mille asutaja John Studzinski, olles äsja tellinud heliloojalt „Stabat Mater“, hakkas rääkima sellest, kuidas on Püha Vaimu muusikas eri aegadel käsitletud. Studzinski rääkis, et kuigi on olemas palju motette, mille tekst on pühendatud Pühale Vaimule ning sel teemal kerkib eriti esile üks teos — Mahleri kaheksas sümfoonia („Veni Creator Spirituse“ tekstile), on

James MacMillan. © Philip Gatward.

Püha Vaimu tema arvates veel uurimata ala. MacMillan ise peab Püha Vaimu müsteeriumit „salapäraseks teoks, kus loovuse ja vaimuse kontseptsioonid kattuvad“. Ta jätkab:

„Meie kaasaegses postreligiooses ja nüüdseks postsekulaarses ühiskonnas on tõeliselt tärkav huvi vaimuse vastu, eriti seoses kunstidega. Muusikat kirjeldavad isegi mittereligioossed muusikasõbrad kui kõige vaimsemat kunsti ning tänapäeval valitseb tõeliselt universaalne arusaam, et muusika võib ulatuda sügavale inimese hinge.“

Viienda sümfoonia kujunemisele andis erilise tõuke Belgia kirjaniku Wilfred Stinisseni raamat „Püha Vaim, jumaliku armastuse tuli“ ning ennekõike üks tsitaat sellest raamatust:

„Isegi tema nimi näitab, et Püha Vaim on salapärane. Heebrea sõna *ruah*, kreeka sõna *pneuma* ja ladina *spiritus* tähendavad [peale Püha Vaimu veel] nii „tuult“ kui ka „hingamist“.“

Sellest mõttest tulenevalt algabki teos nii, et koor ei tee muid helisid, kui vaid hingab häälekalt.

Teose kolm osa kannavad pealkirju „Ruah“ („Hingus“), „Zao“ („Elav vesi“) ja „Igne vel igne“ (ladina keeles „Tuli või tuli“). Need Püha Vaimuga seotud elemendid (tuul, vesi ja tuli) olid MacMillani sõnul teose kirjutamisel „visuaalse ja helilise inspiratsiooni eredateks allikateks“.

Lisaks juba mainitud häälekale hingamisele, aga ka pomisemisele ja sosistamisele on teoses kasutatud erinevaid inglise- ja ladinakeelseid vaimulikke tekste. Teine osa lõppeb aga koori 20-hääelse motetiga, mis viitab Thomas Tallise tuntud motetile „Spem in alium“ 16. sajandi lõpust. MacMillan ise on aga rõhutanud, et teos ei ole liturgiline, vaid see on tema katse uurida Püha Vaimu müsteeriumit.

ERSO esituses kõlab MacMillani viies sümfoonia esmakordselt.

Pärtel Toompere

I – „Ruuh“

Ruah
Pneuma
Spiritus

Breathe through my garden.
Ruah
Breathe through my garden.

Come, south wind,
come, you that waken love.
And in your sweet breathing,
Filled with good and glory,
How tenderly you swell
my heart with love!

The wind blows where it wills,
and you hear the sound of it,
but you do not know
where it comes from or where it goes.

Pneuma

And suddenly
there came a sound from heaven
as of a rushing mighty wind,
and it filled all the house
where they were sitting.

I – „Hingus“

„Hingus“ heebrea keeles
„Hingus“ kreeka keeles
„Hingus“ ladina keeles

Jäta oma hingus mu aeda.
(„Hingus“ heebrea keeles)
Jäta oma hingus mu aeda.
Püha Risti Johannes (1542—91)

Tule, lõunatuul;
tule, armastuse ärataja.
Sinu magusas hinguses,
Täis headust ja hiilgust,
Kui õrnalt täidad
mu südame armastusega!
Püha Risti Johannes (1542—91)

Tuul puhub, kuhu ta tahab,
ja sa kuuled ta häält,
kuid ei tea,
kust ta tuleb ja kuhu läheb.
Johannese 3:8

(„Hingus“ kreeka keeles)

Ja äkitselt
tuli taevast kohin,
otsekui tugev tuul oleks puhunud,
ja täitis kogu koja,
kus nad istusid.
Apostlite teod 2:2

II – „Zao“

Mayim Chayim
Zao
Aquam viventem

Soloists

The rivers are yours;
I am the riverbank.
The drink is yours;
I am the cup.
The joy is yours;
I am the song.
The light is yours;
I am the ray.
The life is yours;
I am the pulse.

Zao

Streams came up ...
Mayim Chayim.

In novissimo autem die magno festivitatis
stabat Jesus, et clamabat dicens:
Si quis sitit veniat ad me et bibat.
Qui credit in me, sicut dixit Scriptura,
flumina de ventre ejus fluent aquæ vivæ!

II – „Elav vesi“

„Elav vesi“ heebrea keeles
„Elav vesi“ kreeka keeles
„Elav vesi“ ladina keeles

Solistid

Sinu omad on jõed;
Mina olen jõekallas.
Sinu oma on jook;
Mina olen peeker.
Sinu oma on rõõm;
Mina olen laul.
Sinu oma on valgus;
Mina olen selle kiir.
Sinu oma on elu;
Mina olen südamerütm.

Püha Risti Johannes (1542—91)

(„Elav vesi“ kreeka keeles)

tõusis udu maast ...
Mayim Chayim.

Esimene Moosese raamat 2:6

Aga pühade viimasel, suurel päeval
seisis Jeesus ja hüüdis valjusti:
„Kellel on janu, see tulgu minu juurde ja joogu!
Kes usub minusse, nagu ütleb Kiri,
selle ihust voolavad elava vee jõed.“

Johannese 7:37—38 (Vulgata)

III – „Igne vel igne“

O living flame of love
That tenderly wounds my soul
In its deepest centre!
O sweet cauterly,
O delightful wound!
O gentle hand!

Esh
Pyr
... living flame ... flame of love ...
delightful wound ... gentle hand ...
living flame ... O living flame of love
That tenderly wounds my soul.

Qui diceris Paraclitus,
donum Dei altissimi
fons vivus, ignis caritas et spiritalis unctio.
Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis
virtute firmans perpeti.

O living flame of love
That tenderly wounds my soul
In its deepest centre!
O sweet cauterly,
O delightful wound!
O gentle hand!
O living flame of love,
You changed death to life.

Igne vel igne.
Spiritum nolite extinguere.

III – „Tuli või tuli“

Oo, armastuse elav tuli,
mis õrnalt mu hinge haavab
sügaval sisimas!
Oo, magus kõrvetus,
Oo, meeldiv haav!
Oo, hell käsi!

Püha Risti Johannes (1542—91)

„Tuli“ heebrea keeles
„Tuli“ kreeka keeles
... elav tuli ... armastuse tuli ...
meeldiv haav... hell käsi ...
elav tuli... Oo, armastuse elav tuli
Mis õrnalt mu hinge haavab.

Sind kutsutakse Trööstijaks,
Sind meile taevast antakse.
Sa elukaev ja valgustus ja hinge ülim varandus.
Su valgust ise süüta meis
ja armu leeki südameis.
Me ihu nõtrust kinnita,
meid pimeduses valgusta.

Veni, Creator Spiritus — *omistatud*
Rabanus Maurusele (776—856)

Oo, armastuse elav tuli,
mis õrnalt mu hinge haavab
sügaval sisimas!
Oo, magus kõrvetus,
Oo, meeldiv haav!
Oo, hell käsi!
Oo, armastuse elav tuli,
Sa löid surmast elu.

„Tuli või tuli“ ladina keeles
Ärge kustutage Vaimu! (1Ts 5:19)

Delaware'i osariigist Wilmingtonist pärit sopran **ANDREA LAUREN BROWN** alustas oma vanemate juures klaveri- ja muusikaõpinguid ning mängis hiljem flööti. Tal on magistrikraad häälepedagoogika ja esituse alal New Jerseys Princetonis asuvast Westminsteri koorikolledžist ning bakalaureusekraad Pennsylvanias asuvast West Chesteri ülikoolist, kus ta lõpetas *summa cum laude*.

Õppides Austria–Ameerika Seltsi sponsori all, sai ta 2002. aastal auhinna Salzburgi Universitää-Mozarteumi rahvusvahelisel suveakadeemial. 2003. aastal aitas tema karjääri algusele kaasa teise koha võit ARD konkursil Saksamaal Münchenis. Nagu ütles 2019. aastal Sommerklänge Šveitsi festivali direktor Madeleine Nussbaumer:

„Tänu Browni muljetavaldavale hääleküpsusele ja temperamendile suudab ta oma tõlgenduse ja lavaloleku kaudu teose muusikalist olemust nii loomulikult edasi anda, et sõnum on publikule lihtsasti arusaadav — see on iseenesestmõistetav.“

Brown debüteeris ooperilaval seitsmeteistkümneaastaselt ning on laulnud paljudes Euroopa olulisemates teatrites ja populaarsematel festivalidel, esitades nii ooperi- kui ka kontserdirepertuaari. Ta on töötanud kolmekümnes riigis juhtivate dirigentidega, sealhulgas Ottavio Dantone, Adam Fischeri, Thomas Hengelbrocki, Christopher Hogwoodi, Jos van Immerseeli, Kay Johannseni, Tõnu Kaljuste, John Rutteri ja Ralf Weikertiga. Armastus kammermuusika ja *lied*i vastu viis ta kokku Helmut Deutschi, Christoph Hammeri, Patricia Kopatchinskaja, Thomas Larcheri ja Norman Shetleriga ning ulatuslik töö vanamuusika vallas viis koostööni perioodi spetsialistidega, nagu ansambel Weser Renaissance ja Anima Eterna orkester.

Andrea Lauren Brown.

Browni, kes on tuntud kerguse ja särava laulmise poolest mitmesugustes stiilides, saab kuulda paljudel raadiosalvestustel ning ta on salvestanud üle viiekümne CD laulude, ooperite ja oratooriumitega erinevate plaadifirmade, eelkõige Naxose ja ka Caruse, Col legno, CPO, ECMi, Harmonia Mundi France'i, BMG Germany, Lyrichordi ja ORFi jaoks. Thomas Larcheri loo „My illness is the medicine I need“ ECMi salvestis pälvis German Record Criticsi auhinna ja Quarterly Critics' Choice'i auhinna. Musical America kirjeldas Browni häält Theater an der Wienis Bernhard Langi ooperi „I Hate Mozart“ peaosas kui „lopsakat, säravat sopranit“. Ooper on saadaval ka DVD-l. Teiste tipphetkede hulka kuuluvad Robert Schumanni „Myrthen“, Simon Mayri ja Donizetti ooperid ning selliste heliloojate nagu Carissimi, Buxtehude, Christoph Graupneri, Knechti, Zumsteegi ja Grétry teoste salvestused ajalooliste pilliansamblitega. Browni kiideti ka BBC veebiraadio arvustuses tema salvestatud „Crucifixuse“ tõlgenduse eest Rossini teose „Le petite Messe solennelle“ originaalväljaandest.

Browni viimaste lavatööde hulka kuuluvad Monteverdi „Il ritorno d'Ulisse in patria“ koos Andreas Reize ja Cantus Firmus Consortiga, Brahmsi „Saksa reekviem“, Purcelli „Kuningas Arthur“ ja Arvo Pärdi „Saara oli 90-aastane“ koos James MacMillani ooperiga „Halastus“. Šveitsis Ägerisees toimunud soolokontserdil esitas ta Schuberti, Respighi, Liszti ja Rossini lauludest koosnevat kava „Wassermusik“ koos pianisti Benjamin Engeliga. Hooajal 2021–2022 oli tema repertuaaris J. S. Bachi „Jauchzet Gott in allen Landen“, Henry Purcelli ooperimuusika soolokava Feldkirchis (Austria), Rossini „Stabat Mater“ ning Mozarti „Exsultate, Jubilate“ ja reekviem, Mendelssohni „Elias“ Baden-Württembergis (Saksamaa) ning Händeli „Messias“ Grazis (Austria) ja Philadelphias, kus ta laulab sel kevadel Fauré reekviemi ja J. S. Bachi „Lihavõtteoratooriumi“. Möödunud suvel naasis Brown Tallinnasse, et salvestada peaosas James MacMillani ooperis „Halastus“, kus Tõnu Kaljuste asemel dirigeeris esituse salvestust helilooja ise.

Alt **KIM PORTER** õppis Inglismaal Manchesteri ülikoolis muusikat ning seejärel Guildhalli muusikakoolis kraadiõppes laulu ja kompositsiooni. Ta oli 13 aastat BBC Singersi liige ja tal oli õnn töötada koos suurepärase dirigentidega, sealhulgas Boulezi, Rattle'i ja Tortelier'ga. Kim liitus vokaalansambliga The Sixteen 2012. aastal, lauldes Harry Christophersi käe all üle kogu maailma. Ta oli 2019. aasta Edinburghi festivalil The Sixteeni solist MacMillani viienda sümfonia esiettekandel.

Kim laulab ka Paul McCreeshi käe all Gabrieli Consortis ja on ORA Singersi liige. Viimane tellis temalt teose „Pulchra Es“, mis ilmus äsja nende plaadil „Sanctissima“.

Kimi jõululaul „Christmas Eve“, avaldati äsja Oxford University Pressi kogumiku „Carols For Choirs“ uues, kuuendas köites.

Praegu töötab ta koos Viol Consortiga Arculo programmi kallal, sealhulgas laulab oma teost „Were I A King“, mis põhineb John Mundy samanimelisel madrigalil.

Kim Porter.

Danila Frantou. © Herkki-Erich Merila.

Tenor/kontratenor **DANILA FRANTOU** on pärit Valgevenest. Ta lõpetas Valgevene Riikliku Muusikaakadeemia ja Grodno Riikliku Ülikooli magistrantuuri koorijuhina. Ta on töötanud kooriartistina Grodno Kapelli Kammerkooris (2003–2005), Valgevene Riiklikus Kammerkooris (2007–2008), Grigori Širma nimelises Valgevene Riiklikus Akadeemilises Koorikapellis (2008–2009), Valgevene Rahvuslikus Suures Akadeemilises Ooperi- ja Balletiteatris (2009–2013) ja Rahvusooperis Estonia (2013–2017).

Eesti Filharmoonia Kammerkooris töötab Danila nii koorilaulja kui ka solistina alates 2017. aastast.

Bariton **ALVAR TIISLER** on solistina esinenud orkestritega nagu Venemaa Riiklik Kammerorkester, Iisraeli Kammerorkester, Israel Camerata, Sinfonietta Riga, Klaipeda Kammerorkester, Barrocade Ensemble, Tallinna Kammerorkester ja Eesti Sinfonietta. Tema solistina esitatud repertuaari kuuluvad J. S. Bachi „Johannese Passioon“, „Matteuse Passioon“, „Jõuluoratorium“, h–moll missa, „Magnificat“ ja mitmed kantaadid. Samuti Händeli „Messias“, „Jefta“, „Theodora“, „Juudas Makabeus“, „Esther“, „Resurrezione“, „Iisrael Egiptusest“, „Dixit Dominus“, Mozarti reekviem, Mendelssohni „Elias“, Charpentier’ „Te Deum“ ja Purcelli „Hail! Bright Cecilia“. Lisaks soololaulmistele teeb ta tihedat koostööd Euroopa juhtivate vokaalkollektiividega nagu Collegium Vocale Gent, RIAS Kammerchor Berlin ja MusicAeterna ning on osalenud ka telekanalite Mezzo ja ARTE otseülekannete salvestuses. Nii solistina kui ka erinevates koosseisudes on Alvar Tiisler laulnud USA–s, Kanadas, Jaapanis, Lõuna–Koreas, Iisraelis, Venemaal ja rohkelt Euroopas.

EESTI FILHARMOONIA KAMMERKOOR on kujunenud üheks tuntumaks Eesti muusikakollektiiviks maailmas. 1981. aastal Tõnu Kaljuste loodud koori ees on peadirigentidena seisnud veel briti dirigent Paul Hillier (2001–2007), hollandlane Daniel Reuss (2008–2013) ning läti dirigent Kaspars Putniņš (2014–2021). Alates 2021. aasta augustist on koori kunstiline juht taas Tõnu Kaljuste.

Koori repertuaar ulatub barokkmuusikast kuni 21. sajandi teosteni, kus eriline koht on Arvo Pärdi, Veljo Tormise, Tõnu Kõrvitsa, Galina Grigorjeva, Ülo Kriguli ja teiste Eesti heliloojate loomingul. Aastakümneid on koor tegutsenud rahvusvahelises muusikaelus koos mainekate dirigentide ja orkestritega, esinemispaikadeks Viini Kontserdimaja, Sydney Ooperimaja, Londoni Royal Albert Hall, New Yorgi Carnegie Hall, Los Angelese Walt Disney Kontserdimaja, Zürichi Tonhalle jpt. Külalisdirigentidena on koori ees seisnud sellised maailmanimed, nagu Claudio Abbado, Helmuth Rilling, Eric Ericson, Neeme Järvi, Marc Minkowski, Gustavo Dudamel, Peter Phillips, Richard Tognetti jpt.

Stabiilset kõrgtaset näitavad ka koori salvestised, mida on välja antud ligi 80 koostöös mainekate plaadifirmadega, nagu ECM, Harmonia Mundi, Ondine, BIS Records jt. Need on võitnud erinevaid auhindu, sh kaks Grammyt: dirigent Paul Hillieriga „Arvo Pärt. Da Pacem” (Harmonia Mundi, 2007) ja dirigent Tõnu Kaljustega „Arvo Pärt. Adam’s Lament” (ECM, 2014). Kokku on EFK salvestisi esitatud Grammy’le 16 korral. Koori plaadistusi ehivad veel teisedki auhinnad, sh Gramophone’i auhind, Diapason d’Or, Preis der Deutschen Schallplattenkritik, de Choc de l’Année Classica jne. Uusimad plaadid on Veljo Tormise loominguga „Reminiscentiae“ (ECM, 2023) ning samalt plaadifirmalt on novembris ilmumas Arvo Pärdi loominguga CD „Tractus“.

2020. aastal valis BBC muusikaajakiri Classical Music Eesti Filharmoonia Kammerkoori kümne parima koori hulka maailmas.

Tänaasel kontserdil täiendavad EFK koosseisu lauljad **TAMPERE CAPPELLAST**. Tampere Cappella ja Eesti Filharmoonia Kammerkoor on 2022. aasta algusest teinud koostööd Tampere Rakenduskõrgkooliga (TAMK) kooriakadeemia projektis, mille raames on EFK kogenud lauljad juhendanud vabakutselisi professionaale ja hääleõppe üliõpilasi töötubades ning ka kahe koori ühiskontserdil Tampere.

Tampere Cappella asutas 2015. aastal selle kunstiline juht Markus Yli-Jokipii, kes on ühtlasi TAMK koorijuhtimise vanemõppejõud. Koor on esinenud koos Tampere Filharmooniaorkestri ja Pirkanmaa Baroque'iga, tellinud ja esmaesitanud Soome ja Põhjamaade heliloojate muusikat ning töötanud isegi Disney muusikalavastuses The Huntchback of Notre Dame. Tampere Cappella töötab ka TAMK-s vokaalansamblina, osaledes koorijuhtide ja ansambli lauljate koolitamises. EFK ja Tampere Cappella järgnevak koostöök on Lodewijk van der Ree külaskäik külalisdirektorigina.

Eesti Filharmoonia Kammerkoor

Kunstiline juht ja peadirigent Tõnu Kaljuste
Koormeister Mai Simson

Koosseis 3. novembril 2023:

Sopran: Yena Choi, Karolis Kaljuste, Annika Lõhmus, Kristine Muldma, Marie Roos, Laura Štoma, Mariliis Lahesalu, Triin Sakermäe, Kirsi Tunkkari, Heini Korhonen, Krista Schröter

Alt: Anna Dõtõna, Ave Hännikäinen, Anneli Leinberg, Kristel Marand, Marianne Pärna, Anni Marie Rea, Cätly Talvik, Helis Naeris, Karin Salumäe, Inga Sauranen

Tenor: Danila Frantou, Kaido Janke, Raul Mikson, Miguel Gonçalves Silva, Sander Sokk, Toomas Tohert, Taavi Niinimäe, Dimas Ruiz Santos, Riku Miettunen, Ilmari Pirttilä

Bass: Geir Luht, Kristjan-Jaanek Mölder, Aarne Talvik, Henry Tiisma, Andre Tõnnis, Rainer Vilu, Martin Einmann, Janne Salmenkangas, Markus Yli-Jokipii, Petri Antikainen

Eesti Filharmoonia Kammerkoori toetajad:

EXMET
GROUP

NORDNET

SELVER

ANSAMBEL VOX CLAMANTIS ühendab tihti oma kontserdikavades vana ja uue. 1996. aastal alustades lauldi esialgu vaid gregooriuse laulu. Õige pea tekitas aga Vox Clamantisele omane kõlavärv, fraseerimine ning muusikatunnetus huvi mitmeis eesti heliloojais ning praeguseks on ansamblile kirjutanud neist paljud.

Gregooriuse laulust kantuna tekkis ansambli algusaegu tihe side Arvo Pärdiva, kellest on tänaseks saanud Vox Clamantise enim esitatud autor ning kelle muusikat aktiivselt laudes on ansambel läbi käinud terve maailma. Viimaste aastate jooksul on esinetud Sydney festivalil, Hong Kongi kunstide festivalil, RCM's 21C festivalil Torontos, Trondheimi kammermuusika festivalil, Institute for Advanced Study kontserdiseerias Princetoni USA-s, Cervantino festivalil Mehhikos, samuti Shanghai kontserdimajas, Jaapanis, Kolumbias ning paljudes kontserdisaalides üle Euroopa. Septembris 2022 esitas Vox Clamantis Veneetsia muusikabiennaalil Helena Tulve suurteose Visiones esiettekannet. Ansambel Vox Clamantis teeb koostööd plaadifirmadega ECM Records ning Mirare.

Lisaks Arvo Pärdiva on Vox Clamantisele teoseid kirjutanud David Lang, Helena Tulve, Tõnu Kõrvits, Toivo Tulev, Evelin Seppar, Galina Grigorjeva, Tõnis Kaumann, Sven Grünberg, Henrik Ødegaard jt. Erinevatest improvisatsioonilistest materjalidest on ansambel põiminud kavu koos tuneesia lauliku Dhafer Youssefi, israeli muusiku Yair Dalali, Weekend Guitar Trio, India sitarivirtuoosi Nishat Khani ning paljude teistega. Koostööpartnereist paistavad eredalt välja sellised tänapäeva maailma tippartistid, nagu prantsuse pianist Jean-Claude Pennetier, kataloonia lauljanna Arianna Savall, itaalia nyckelharpavirtuoos Marco Ambrosini ning veel väga mitmed, kelle äranimetamine kulgeks pikalt.

Vox Clamantis seab alati esiplaanile sõnumi ning selle vahendajana on ta leidnud tee paljude inimeste südameisse. Ansamblit on tunnustatud Eesti Vabariigi kultuuripreemiaga ning kultuurkapitali aastapreemiaga. Tema salvestused on võitnud Grammy, Diapason d'Or'i ning olnud BBC Music Magazine'i, Taani raadio aastaauhinna ja Hollandi Edison Award'i nominendid. Vox Clamantise muusikat on kasutatud ka Oscari võitnud Paolo Sorrentino filmis La Grande Bellezza. Ansambli uusim heliplaat ilmus juunis 2023 plaadifirmas ECM ning sellele on salvestatud Norra helilooja Henrik Ødegaardi looming.

Vox Clamantis

Ansambli looja ning kunstiline juht Jaan–Eik Tulve

Koormeister Jaan–Eik Tulve

Koosseis 3. novembril 2023:

Sopran: Jaanika Kuusik, Anna Mazurtšak, Mari–Liis Urb, Anete Peäske, Paula Kõrvits, Emma Tamm, Ülle Abner

Alt: Susanna Paabumets, Kadri Hunt, Silja Uhs, Aleksandra Bekušev

Tenor: Sander Pehk, Anto Õnnis, Ryan Dean Adams, Lodewijk Van Der Ree

Bariton: Tõnis Kaumann, Kristjan Kannukene

Bass: Taniel Kirikal, Andreas Väljamäe

James MacMillan. © Hans van der Voerd.

SIR JAMES MACMILLAN on üks tänapäeva edukamaid heliloojaid ja esineb rahvusvaheliselt ka dirigendina. Tema muusikaline keel on tulvil mõjutusi ta šoti päritolust, katoliku usust, sotsiaalsest teadlikkusest ja lähedusest keldi rahvamuusikaga. Samuti on sellesse põimitud Kaug-Ida, Skandinaavia ja Ida-Euroopa muusika mõjusid.

MacMillan sai esmakordselt rahvusvaheliselt tuntuks pärast „Isobel Gowdie ülestunnistuse“ („The Confession of Isobel Gowdie“) erakordset edu festivalil BBC Proms 1990. aastal. Tema rikkalikku loomingut on sellest ajast alates esitatud ja eetris mängitud üle kogu maailma. Tema suurteoste hulka kuuluvad löökpillikontsert „Veni, Veni, Emmanuel“, mida on esitatud ligi 500 korda, tšellokontsert Mstislav Rostropovičile ja viis sümfooniat. Tema hiljutiste suurtööde hulka kuuluvad löökpillikontsert nr 2 Colin Curriele, viiulikontsert nr 2 Nicola Benedettile ja ansamblile The Sixteen kirjutatud sümfoonia nr 5, mis esietendus 2019. aastal Edinburghi rahvusvahelisel festivalil tema 60. sünnipäeva auks.

MacMillan on edukas ka omaenese muusika ning mitmekülgse kaasaegse ja standardrepertuaari dirigeerimisel. Teda on kiidetud tema heliloojanägemuse eest, mida ta iga ta partituuri puhul kasutab. Ta on juhatanud selliseid orkestreid nagu Rotterdami filharmooniaorkester, Müncheni filharmooniaorkester, Taani Raadio sümfooniaorkester,

Göteborgi sümfooniaorkester, Bergeni filharmooniaorkester, Hollandi Raadio filharmooniaorkester, Frankfurdi Raadio sümfooniaorkester, St Louisi sümfooniaorkester, Baltimore'i sümfooniaorkester, Uus-Meremaa sümfooniaorkester ja NHK sümfooniaorkester. Kuni 2013. aastani oli ta Hollandi Raadio kammerfilharmooniaorkestri peamine külalisdirigent ja kuni 2009. aastani BBC filharmooniaorkestri helilooja/dirigent.

Hooaja 2023/24 tippetked on MacMillani teose „Fiat Lux“ Ühendkuningriigi esiettekanne koos BBC sümfooniaorkestri ja kooriga ning MacMillani jõuluoratooriumi esiettekanne Šotimaal koos Šoti Kuningliku Rahvusorkestriga; lisaks dirigeerib ta Eesti Riiklikku Sümfooniaorkestrit, Tallinna Kammerorkestrit, Tampere filharmooniaorkestrit ja BBC Šoti sümfooniaorkestrit. Esiettekandele tulevad mitu uut teost, sealhulgas „Ordo Virtutum“ koos MDR Raadio kooriga Leipzgis, uus teos Šoti Kammerorkestrile ja Eesti Filharmoonia Kammerkoorile, mis telliti spetsiaalselt selleks, et tähistada Sir Mark Elderi viimaseid kontserte muusikajuhina, ning suure koori-orkestriteose „Timotheus, Bacchus ja Cecilia“ esiettekanne Ühendkuningriigis Hallé orkestiga.

MacMillan hakkas 2014. aasta oktoobris korraldama muusikafestivali The Cumnock Tryst, mis toimub igal aastal tema kodukohas Ayrshire'is. 2004. aastal omistati MacMillanile Briti impeeriumi ordu komandöri tiitel (CBE) ja 2015. aastal rüütliseisus.

Koostöös plaadifirmadega Chandose, BIS ja BMG on MacMillan andnud paljud oma teosed välja CD-l. Viimati andis ta Challenge Recordsi alt välja sarja, mis hõlmab MacMillani viulikontserti „A Deep but Dazzling Darkness“ ja löökpillikontserti „Veni, Veni, Emmanuel“ koos Colin Currie ja Hollandi Raadio kammerfilharmooniaorkestriga. Tema hiljutine album, mis anti välja plaadifirma Harmonia Mundi alt ja valmis koostöös kollektiiviga Britten Sinfonia, sisaldab tema oboekontserti ning ta võitis sellega 2016. aastal BBC Music Magazine'i auhinna. 2017. aastal nomineeriti ta „Stabat Mater“ salvestus ansambliga The Sixteen Gramophone'i auhinnale ja ta võitis Diapason d'Or'i koorimuusikaauhinna.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 97. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi. ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. Möödunud hooajal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. Samuti toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinumi Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmoonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmoonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärane koostöö on ERSO-l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 3. novembril 2023:

I VIUL

Triin Ruubel
Marge Uus
Kristiina Aimala
Elisabeth Härmand
Kätlin Ivask
Nina Kawaguchi
Kirti-Kai Loorand
Astrid Muhel
Hanna-Liis Nahkur
Tõnis Pajupuu
Piret Sandberg
Andrus Tork
Fred Heinoja
Linda-Anette Verte

II VIUL

Kaido Välja
Kadi Vilu
Triin Krigul
Egert Leinsaar
Maiu Mägi
Kristjan Nõlvak
Varje Rimmel
Mari-Katrina Suss
Marlis Timpmann
Maaren Vihermäe
Annelize Vlasenko
Leevi Rosin

VIOOLA

Rain Vilu
Liina Žigurs
Helena Altmanis
Mall Help
Sandra Klimaitė
Mairit Mitt-Bronikowska
Martti Mägi
Juhan Palm-Peipman
Karin Sarv

TŠELLO

Villu Vihermäe
Riina Erin
Andres Alexander
Metspalu

Katrin Oja
Lauri Toom
Maris Vallsalu
Ekke Rainer Arndt

KONTRABASS

Mati Lukk
Janel Altroff
Imre Eenma
Xiaonan Nie
Indrek Pajus
Ants Önnis

FLÖÖT

Mari-Liis Vind
Linda Vood
Janika Lentsius

OBOE

Guido Gualandi
Heli Ernits
Tõnis Traksmann

KLARNET

José Carlos Domínguez
Almela
Oleksandr Avramenko
Meelis Vind

FAGOTT

Peeter Sarapuu
Kaido Suss
Kristjan Kungla

METSASARV

Ye Pan
Kalmer Kiik
Kalle Koppel
Tõnu Künnapas

TROMPET

Indrek Vau
Erki Möller
Villem Süvari

TROMBOON

Andres Kontus
Peeter Margus
Laura Muceniece

TUUBA

Madis Vilgats

TIMPANID

Maarja Nuut

LÖÖKPILLID

Kaspar Eisel
Vambola Krigul
Lauri Metsvahi
Terje Terasmaa
Rein Roos

HARF

Sara D'Amico

KLAVER

Kärt Ruubel

SAKSOFON

Rene Laur

SA ERSO juhatause liige

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Partnersuhete ja müügijuht

Signe Vaiknemets

Maine- ja kommunikatsioonijuht

Kärt Ruubel

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

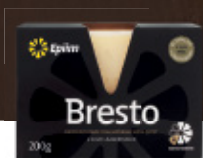
Egert Leinsaar

Lavameistrid

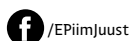
Jüri Korjus
Heiki Zvorovskii

Bresto mängib esimest viiulit

Kontserdisarja „Maestro“
toetab EPIIM

E · R · S · O
EESTI RIIGLIK SOFPOONTORKESTER

KUTSUME KUULAMA

ERSO solistid Kadriorus XX

P, 5. NOVEMBER KELL 18, KADRIORU KUNSTIMUUSEUM

Georg Friedrich Händel. Harfikontsert B–duur (seade sooloharfile, Marcel Grandjany kadents)

Louis Spohr. Fantaasia, op. 35

Claude Debussy. „Vaimulikud ja ilmalikud tantsud“

Paul Hindemith. Harfisonaat

Carl Philipp Emanuel Bach. Sonaat harfile G–duur

Johannes Brahms. Intermetso, op. 117 nr 1

SARA D'AMICO harf, REET RUUBEL klaver

ELTS JA RANDALU

N, 9. NOVEMBER KELL 13 (SÜMFOONILINE LÖUNA), ESTONIA KONTSERDISAAL

R, 10. NOVEMBER KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Tōru Takemitsu. „Tree Line“

Wolfgang Amadeus Mozart. Klaverikontsert nr 23 A–duur, KV 488

Toshio Hosokawa. „Lotus under the Moonlight“

Wolfgang Amadeus Mozart. Sümfonia nr 39 Es–duur, KV 543

KALLE RANDALU klaver, ERSO, dirigent OLARI ELTS

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

ERSO.TV